

КУРС

**«МЕТОДОЛОГІЯ ПРОВЕДЕННЯ
ДОСЛІДЖЕНЬ В СФЕРІ
ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ: ДИЗАЙН
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ,
ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИ ВИВЧЕННЯ
КОРУПЦІЇ»**

Лектори:

Тетяна Костюченко, Оксана Гус, Олександра Криштапович, Оксана Нестеренко.

Контактна інформація:

Оксана Гус: oksanahuss@gmail.com, +49 176 2182 72696

Олександра Криштапович: akryshchapovych@gmail.com, +49 157 3156 1000

Список розсилки групи: class_cpp2017@googlegroups.com

Час проведення занять: 18-19 січня, 15-16 лютого, 22 лютого (четвер-п'ятниця) з 18:00 до 20:50.
20 січня, 17 лютого (субота) з 9:00 до 13:40

Форма контролю: залік

Місце: 4-100

Мета курсу:

- ▶ Навчитися впевнено оперувати теоріями та методами дослідження корупції;
- ▶ Пізнати сильні та слабкі сторони окремих теоретичних підходів та методів;
- ▶ Розвинути навички конструктивно критикувати теорії та методи, а також отримувати і відповідати на критику;
- ▶ Навчитися ефективно працювати з науковою літературою та покращити навички написання академічного тексту;
- ▶ Розробити дизайн власного дослідження та провести його.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ У МЕЖАХ КУРСУ:

I

- 40% оцінки – письмова робота (оригінальне дослідження), проведене в групі з 2-3 людей:
- Дедлайн: 1 квітня 2018 р. За порушення дедлайну зніматиметься 1 бал за кожні 2 дні запізнення.
- Види дослідження: ви можете працювати над власним дослідженням, яке ви проводите в рамках своєї щоденної діяльності, у тому числі, журналістської; ви також можете обрати тему для участі в науковій конференції чи публікації стосовно комунікації поняття корупції, антикорупційної діяльності чи комунікації між акторами у процесі антикорупційної роботи; третій варіант – ви можете підготувати статтю для кораптопедії Anti-Corruption Walks Kyiv.
- Обсяг роботи: 12-16 стор. (7 500 – 10 000 слів), шрифт: arial 14, проміжок між рядками: 1,5.
- Кожний учасник групи отримує таку саму оцінку, як і вся група.

II

- 20% оцінки – написання у групі із 2-3 людей дизайну дослідження та 10% оцінки – презентація розробленого дизайну в рамках Блоку II, щоб завчасно дати вам фідбек та відкоригувати напрямок роботи:
 - Дедлайн: написання до 5 лютого 2018 р. (3-5 сторінок) та презентація 15-17 лютого 2018 р. (1 слайд, 5 хв. + 5 хв. дискусія);
- Зміст (для тих, хто писатиме policy paper – орієнтуйтеся на структуру у книзі Янг та Куїнн, 2002):
 - Аналітична проблема, або пазл дослідження, тобто не лише прив'язка до конкретної проблеми та обґрунтування актуальності дослідження, але й внесок до наукової літератури (теоретичний внесок). Для цього потрібно вивчити літературу, яка вже є, коротко вказати найважливіші напрямки у літературі. Для допомоги у дизайні користуйтеся текстами King, Keohane & Verba 1996, особливо розділ 1.2, важливо ст. 15-17 та текстом NCF 2004, особливо ст. 17;
 - Питання дослідження, сформульоване одним реченням. Питання повинне впливати з проблеми дослідження. Питання має бути не описовим, а аналітичним, тобто «Чому? Яким чином? За яких умов?»;
 - Концептуалізація основних термінів (1-3), важливих для роботи. Ви можете розробити власне визначення або використати наявні рішення. У будь-якому разі, слід коротко та критично викласти наявні варіанти визначень та обґрунтувати використання обраного рішення. Можливо, для когось доцільно розробити типологію чи періодизацію. Кожне рішення повинне бути обґрунтованим;
 - Рішення та обґрунтування вашого рішення для використання методів дизайну (порівняння, case study, process tracing, мережевий аналіз, кількісне дослідження та ін.) та методів для збору та обробки інформації (інтерв'ю, опитування, робота з законодавчими актами, content analysis, медіа-аналіз та ін.).

III

- 20% оцінки – рецензія на одну роботу з групи (2 ст., до 16 березня 2018 р.). Для цього потрібно заздалегідь визначитися, чию роботу ви рецензуватимете та домовитися про строки надання робіт з тим, щоб рецензія була готова до дедлайну. Радимо запланувати 2-3 дні на написання рецензії. Рецензії мають бути надіслані авторам та лекторам до 16 березня, щоб автори ще мали час зробити зміни відповідно до коментарів рецензента.

IV

- 10% оцінки - рецензія на наукову статтю (2 ст. до 29 січня 2018 р.). Оберіть на власний розсуд найрелевантніший текст для вашого дослідження і проаналізуйте його за схемою. Прогляньте розділ "Critical Reading" за посиланням <https://www.esc.edu/online-writing-center/resources/critical-reading-writing>

ВИМОГИ КУРСУ:

- ⦿ Регулярна відвідуваність;
- ⦿ Підготовка та участь в обговоренні заданих текстів та презентацій дизайну дослідження інших слухачів курсу;
- ⦿ Презентація дизайну власного дослідження;
- ⦿ Проведення та написання власного дослідження (обсяг: 7 500 – 10 000 слів).

Оцінювання знань та вмінь студентів.

Шкала оцінювання знань:

Шкала	Оцінка за національною шкалою	Визначення
A	91-100	відмінно
B	81-90	добре
C	71-80	добре
D	66-70	задовільно
E	60-65	задовільно
F	30-59	незадовільно
F	0-29	незадовільно

Критерії оцінювання письмового дослідження	5				4			3		2																								
	Структура та зміст дослідження	Логічні, послідовні, завершені	Відповідає поставленому завданню, наявні деякі логічні непослідовності	Незрозуміла та непослідовна структура, очевидні логічні непослідовності	Структура відсутня	Наукова проблема та питання дослідження	Чітко сформульовані, оригінальні, відповідають актуальній дискусії у фаховій літературі	Частково не чітко сформульовані, ординарна постановка проблеми та питання	Не чітко сформульовані, відповідають застарілій дискусії в літературі	Постановка питання та проблеми відсутні	Переконливе обґрунтування думок, чіткість, послідовність аргументації у відповідності до поставленої мети роботи	Аргументація переконлива та послідовна, повністю відповідає меті роботи	Аргументація частково переконлива та послідовна, наявні відхилення від мети роботи	Аргументація непереконлива та непослідовна	Аргументація відсутня	Оригінальність/ власні думки	Неординарні, креативні та переконливо обґрунтовані думки та ідеї	Частково оригінальні думки та ідеї	Власні думки та ідеї майже відсутні	Власні думки та ідеї повністю відсутні	Мова, стиль, використання фахової термінології	Правопис на високому рівні, помилки відсутні, доречне вживання фахової термінології	Помилки майже відсутні, наявна фахова термінології	Велика кількість помилок, помилкове/ неточне вживання термінів	Суттєві помилки, фахова термінологія відсутня	Формальні вимоги	Робота повністю відповідає вимогам	Робота відповідає вимогам, наявні мінімальні відхилення	Суттєві прогалини у відповідності вимогам	Формальні вимоги проігноровані	Список використаної літератури	Багатий, повний список літератури, безпомилкове та доречне цитування	Повний список літератури, неточності при цитуванні	Відсутні ключові джерела літератури, суттєві помилки при цитуванні

ПЛАН ТА ОПИС ТЕМ КУРСУ

«Методологія проведення досліджень в сфері протидії корупції: дизайн наукових досліджень, теорії та методи вивчення корупції»

БЛОК I 18 – 20 СІЧНЯ

ОСНОВИ ДИЗАЙНУ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.

ВСТУП ДО МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕННЯ КОРУПЦІЇ.

ЕТИЧНІ ПИТАННЯ У НАУКОВІЙ РОБОТІ.

Четвер, 18 січня - Пари 1&2, Ауд: 4-100

План

- Основи дизайну дослідження:
- Що цікавого у дослідженні і як це обґрунтувати?

Література

- Ragin, Charles, Joane Nagel, and Patricia White. 2004. "Workshop on Scientific Foundations of Qualitative Research." National Science Foundation, 9-19.
- King, Gary, Robert O. Keohane, and Sidney Verba. 1994. *Designing Social Inquiry: Scientific Inference in Qualitative Research*. Princeton university press.

Лектор:

Оксана Гус.

18:00-19:20	Інпут 1: Вступ до курсу. Можливості та обмеження наукового дослідження корупції
10 хв	Інпут 2: Міждисциплінарний підхід до вивчення корупції та основи дизайну дослідження, світоглядні засади досліджень
10 хв	перерва
19:30-20:50	Інпут 1: Розробка наукової проблеми дослідження; Стратегії визначення наукового "пазлу" дослідження; Розробка наукового дизайну у контексті відповідної наукової літератури
	Інпут 2: Роль наукового питання у дослідженні, приклади основних питань у дослідженні корупції; розробка аналітичного питання дослідження

П'ятниця, 19 січня - Пари 3&4, Ауд: 4-100

План

- Основи дизайну дослідження:
- Вибір дослідницького підходу та ключових понять для аналізу

Література

- Philp, Mark. 2005. "Conceptualizing Political Corruption." In *Political Corruption: Concepts & Contexts*, edited by Arnold J. Heidenheimer, Michael Johnston, and Mark Philp, 3rd ed., 41–58. New Brunswick, N.J: Transaction Publishers.
- Gephart, Malte. 2009. "Contextualizing Conceptions of Corruption: Challenges for the International Anti-Corruption Campaign." Working Paper 115. GIGA Working Papers. Hamburg: German Institute of Global and Area Studies. <http://www.ssrn.com/abstract=1534589>.
- Scharpf, F. W. 1997. Policy Research in the Face of Complexity. In *Games Real Actors Play. Actor-Centered Institutionalism in Policy Research* (pp. 19–35). Boulder: Westview Press.

Лектори:

Олександра Криштапович (пара 3) та Оксана Гус (пара 4)

18.00 – 19.20	Переваги та недоліки кількісних та якісних методів дослідження корупції, проблема узагальнення та встановлення причинно-наслідкових зв'язків; відмінності фактор-центричного (factor-centred) та результат-центричного (outcome-centred) дизайну
10 хв	перерва
19.30 – 20.50	Індуктивний та дедуктивний підходи; Доцільність "змішаних" методів (mixed methods, triangulation) Концептуалізація, категоризація та операціоналізація у дослідженні, незалежні та залежні змінні

Субота, 20 січня - Пари 5, 6 & 7, Ауд: 4-100

Література

- George, Alexander L., and Andrew Bennett. 2005. Case Studies and Theory Development in the Social Sciences. BCSIA Studies in International Security. Cambridge, Mass: MIT Press.

Лектори:

Оксана Гус (пара 5) та Олександра Криштапович (пара 6), пара 7 буде проведена частково у 2-х групах

9:00 – 10:20	Інпут: Case studies та порівняльний аналіз у дослідженні корупції
10 хв	перерва
10:30 – 11:50	Інпут: Кількісні дослідження корупції: можливості та обмеження. Базові принципи розуміння та інтерпретації результатів статистичного аналізу
30 хв	Перерва на обід
12:20 – 13:40	Етичні питання у науковому дослідженні Q&A щодо завдання до Блоку II «Дизайн дослідження», зустріч у групах та обговорення можливих тем чи дослідницьких питань, консультації із лекторами)

БЛОК II 15 – 17 ЛЮТОГО ТА 22 ЛЮТОГО

МЕТОДИ ЗБОРУ ТА АНАЛІЗУ ДАНИХ.

Четвер, 15 лютого – Пари 8 & 9, Ауд: 4-100

План

- Дієва аналітика vs наукові дослідження
- Способи тлумачення норм права

Лектори:

Лектор: Оксана Гус (пара 8) та Оксана Нестеренко (пара 9)

	Інпут 1: Порівняння дієвої аналітики та наукових досліджень.
18.00 – 19.20	Інпут 2: Процес вироблення політик, цикл політики та аналіз політики
	Презентація дизайну дослідження: 2 групи (20 хв)
10 хв	перерва
19.30 – 20.50	Способи тлумачення норм права: лекція-дискусія

П'ятниця, 16 лютого – Пари 10 & 11, Ауд: 4-100

План

- ▶ Соціологічні опитування, інтерв'ю та інші методи збору даних

Лектори:

Лектор: Олександра Криштапович (пара 10) та Тетяна Костюченко (пара 11)

	Інпут 1: Інтерв'ю: особливості роботи із людьми як джерелами даних, можливості та обмеження методу, ризику
18.00 – 19.20	Інпут 2: Огляд етнографічних методів
	Презентація дизайну дослідження: 2 групи (20 хв)
10 хв	перерва
	Інпут 1: Соціологічні опитування: можливості та обмеження
19.30 – 20.50	Презентація дизайну дослідження: 2 групи (20 хв)

Субота, 17 лютого - Пари 12, 13 & 14, Ауд: 4-100, 4-318

План

- ▶ Кількісні та якісні методи аналізу даних
- ▶ Практичні заняття

Лектори:

Олександра Криштапович (пара 12) та Оксана Гус (пара 13), пара 14 буде розділена на 2 групи

	Інпут 1: Контент-аналіз: кількісний та якісний (conventional, directed and summative), особливості аналізу документів та інтерв'ю, програмне забезпечення для контент-аналізу
9:00 – 10:20	
	Презентація дизайну дослідження: 2 групи (20 хв)
10 хв	перерва
	Інпут 1: Фреймінг-аналіз: можливості та обмеження
10:30 – 11:50	Інпут 2: Дискурс-аналіз: можливості та обмеження
	Презентація дизайну дослідження: 2 групи (20 хв)
30 хв	Перерва на обід
	Практичне заняття: контент-аналіз інтерв'ю фреймінг-аналіз повідомлення зі ЗМІ інтерпретація результатів статистичного дослідження
12:20 – 13:40	
	Презентація дизайну дослідження: 2 групи (20 хв)

Четвер, 22 лютого – Пара 15, 16: ауд. 4-100

План

🎯 Робота з законодавчими актами

Лектор:

Оксана Нестеренко

18:00-19:20 Практичне заняття

10 хв перерва

19:30-20:50 Практичне заняття

.....

.....

.....

.....

ЛЕКТОРИ КУРСУ

Оксана Гус –

докторант Інституту розвитку та миру Університету Дуйсбург-Ессен, Німеччина (Universität Duisburg-Essen, Deutschland), співзасновниця міжнародної мережі дослідників корупції (www.ICRNetwork.org) та консультант з розвитку ACREC. Сферою наукових інтересів є політична корупція у гібридних режимах, а також методи та теорії міждисциплінарних досліджень корупції. Отримала ступінь магістра з політології, публічного права й антропології Мюнхенського університету Людвіга-Максиміліана, Німеччина (Ludwig-Maximilians-Universität München, Deutschland). Вона була дослідницею в Університеті Торонто та консультантом УНП ООН та Ради Європи.

Контактна інформація: oksanahuss@gmail.com.

Тетяна Костюченко –

старша викладачка кафедри соціології Національного університету «Києво-Могилянська академія». Є експерткою із застосування мережевого аналізу у соціальних дослідженнях, має численні публікації відповідного тематичного спрямування у фахових вітчизняних та міжнародних реферованих журналах. Одна з останніх публікацій, присвячена проблематиці корупції - глава «Повсякденні корупційні практики» для колективної монографії "Стан сингулярності: соціальні структури, ситуації, повсякденні практики" Інституту соціології НАН України та кафедри соціології НаУКМА. Тема дисертаційного дослідження - мережеві структури українських політичних еліт. Має 9-річний досвід проведення соціальних досліджень, брала участь у кількох міжнародних дослідницьких проектах за підтримки Шведської Ради з питань досліджень (SIDA), DAAD, CIDA та USAID, у проектах для ПРООН, ОБСЄ, Офісу Ради Європи та ін.. Зокрема в 2017 році долучилася до таких проектів як "Результати першої хвилі е-декларування", "Рівень корупції та сприйняття рівня корупції в Україні" (у складі дослідницької команди GfK Ukraine). Як гостьова дослідниця працювала в Єнському університеті імені Фрідріха Шиллера (2010 за стипендією DAAD, 2013 рр. за стипендією Erasmus Mundus) та Університеті Міннесоти (2014 р. за Carnegie Fellowship).

Тетяна є учасницею International Corruption Research Network (ICRnetwork), експерткою та тренеркою ACREC.

Контактна інформація:
tetiana.kostiuchenko@yahoo.com

Олександра Криштапович –

аспірантка Берлінської Школи Транснаціональних Студій при Вільному Університеті Берліну, дослідниця громадянського суспільства та його впливу на політичні системи. Олександра також має досвід реалізації міжнародних та партисипативних проектів у приватному та громадському секторі в Україні, Швеції та Німеччині. Вона отримала ступінь магістра з міжнародної адміністрації та глобального управління в Університеті Гетеборга (Швеція) і ступені магістра та бакалавра в Інституті міжнародних відносин Київського національного Університету імені Тараса Шевченка.

Контактна інформація: akryshchapovych@gmail.com

Оксана Нестеренко –

кандидат юридичних наук, випускник програми Фулбрайт-Кеннан Інститут, Вашингтон, США (2013/2014). Автор та співавтор понад 60 публікацій, серед яких науково-практичне видання "Викривачі" (2016), монографія "Інформація в Україні: право на доступ" (2012), науково-практичне видання "Право на доступ до інформації: теорія та практика" (2009), Науково-практичний коментар до Закону України "Про доступ до публічної інформації" (2012). Є співавтором законопроекту "Про захист викривачів", а також була учасником робочої групи щодо розробки Законів України "Про доступ до публічної інформації" та "Про інформацію" (нової редакції), виступає експертом численних проектів, спрямованих на підвищення прозорості української влади і свободи засобів масової інформації, верховенства права. На сьогодні очолює Міждисциплінарний науково-освітній центр протидії корупції в Україні Національного університету «Києво-Могилянська академія», входить до консультативної ради Інституту Кеннана Української Асоціації випускників Кеннана, а також є учасником антикорупційної групи Реанімаційного пакету реформ.

Контактна інформація: nesterenkoACREC@ukma.edu.ua

ACREC.ORG.UA

Київ, 2017